

Dr. Albert Clarysse. Ongecensureerd

Dr. Albert Clarysse.
Ongecensureerd

2018

Beefcake Publishing

© Dr. Albert Clarysse & Beefcake Publishing 2018
Beefcake Publishing, E. Seghersplein 21, 9000 Gent

info@beefcakepublishing.be
www.beefcakepublishing.be
claryssealbertmemoires@proximus.be

ISBN 978 949 1144 929
NUR 402

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form by print, photoprint, microfilm or any other means, without permission of the publisher.

Aan al de vrouwen die hun vertrouwen gesteld hebben in mij en aan al de vrouwen die ik heb moeten afwijzen omdat ik nooit de nodige assistentie gekregen heb van de directie van het AZ Sint-Jan te Brugge

Inhoud

Proloog	9
1. De eerste levensjaren en de eerste school	16
2. Jeugdherinneringen aan de oorlogsjaren 1940-1945 in Izegem	26
3. In het Sint-Jozefscollege in Izegem	47
4. Geneeskunde aan de Universiteit van Leuven	58
5. Stage in Canada	71
6. Specialisatie in Amerikaanse ziekenhuizen	80
7. Terug in de old country – Parijs	92
8. Universitaire carrière in de VS	98
9. In het AZ Sint-Jan te Brugge	109
10. Confrontatie met de Orde der Geneesheren van West-Vlaanderen	133
11. Medisch nalatenschap	142
12. Tweede leven op pensioen	153
Epiloog	163
Bibliografie	180
Bijlage: Over de machten die onze westerse cultuur en normen ondermijnen	183
Dankwoord	190
Dr. A. Clarysse: Publicaties	191
Curriculum Vitae	207

PROLOOG

Als men ouder wordt, heeft men de neiging terug te blikken op het verleden. Men is ook geneigd het heden te vergelijken met vroegere tijden. Daarbij denkt men veelal dat het vroeger allemaal beter was. Ik geef toe dat ik me daar ook schuldig aan maak. Het is een feit dat sommige dingen vroeger ongetwijfeld beter waren, maar het is even waar dat andere zaken nu veel beter zijn. Ik hoef niet verder te kijken dan het apparaat waarop ik nu aan het tikken ben.

Mensen die ouder geworden zijn, denken ook dat ze uit hun levenservaring zekere lessen kunnen trekken, en zelfs dat ze raad kunnen geven om sommige problemen aan te pakken. Ik ervaar dat jongeren dat niet altijd leuk vinden. Op vijftienjarige leeftijd weet je alles beter. Ik ben ook zo geweest. Toch ben ik ervan overtuigd dat ik beroepshalve op het toppunt van mijn kennen en kunnen was de dag dat ik op pensioen moest. Dat veronderstelt natuurlijk dat ik me voortdurend bijschoolde, een must in een vak als het mijne, dat van kankerspecialist. De vraag waarom ik mijn memoires schrijf en of ik verwacht dat iemand ze zal lezen, is voor mij niet belangrijk. Mogelijk zullen mijn kinderen en kleinkinderen ze eens lezen, of misschien ook niet. Aangezien ik het toch niet kan laten een oordeel te vellen over het reilen en zeilen in de maatschappij van vandaag, doe ik het dan maar meteen in de inleiding. Dan is het achter de rug. Als je het na deze inleiding voor bekeken houdt, dan heb ik tenminste de kans gehad ongezoeten mijn opinie te geven. Ik heb geen kaas gegeten van politieke correctheid.

Uit mijn kinderjaren waardeer ik dat ik opgegroeid ben in een gezin van zelfstandigen met vijf kinderen. Mijn ouders hadden het zeer druk en wij werden grotendeels aan ons lot overgelaten. We hebben dus van jongs af gezien wat werken is en geleerd om op onze eigen benen te staan. Ons gezin was nog een traditioneel gezin met een vader- en een moederfiguur. Hoewel dat ondertussen ouderwets geworden is, zou het nog altijd de basis moeten zijn voor een goede vorming van de jeugd. Hoe dikwijls horen we niet "hij/zij heeft een moeilijke jeugd gekend", als een jongere in aanraking komt met het gerecht. Veelal gaat het dan om kinderen uit gescheiden gezinnen. Het zijn de kinderen die de grootste slachtoffers worden van een scheiding. Scheidingen zijn ook

deels verantwoordelijk voor de toename in psychische problemen en gedragsstoornissen bij jongeren. Het zal wel de schuld zijn van Adam en zijn erfzonde dat veel kinderen geneigd zijn de grenzen af te tasten en zelfs te overtreden. Ook ik zocht in mijn jeugd jaren meer dan eens de grenzen op. In die tijd was vernederend en fysiek straffen op school normaal. Ik heb daar, naar mijn weten, ook geen trauma aan overgehouden. Als je wilt weten hoe het nu moet, googel *kinderen berispen* en je krijgt heel wat advies.

Geboren in 1936 behoor ik tot de laatste generatie die in zijn kindertijd de oorlog heeft meegemaakt. De herinneringen aan de inval van de Duitsers en de voorbereidingen die thuis genomen werden in het vooruitzicht van die inval, zijn nog levendig aanwezig in mijn geheugen. Hoewel ik op die leeftijd niet ten volle beseftte wat er gaande was, werd ik toch dagelijks geconfronteerd met de schaarste en slechte kwaliteit van het voedsel, de rantsoenering en de ersatzproducten. De bezetter verstoorde soms ook de schoolroutine. Naar het einde toe waren de bombardementen van stations in de buurt reële oorlogsfeiten.

Amen, genoeg gepreikt, denk je wellicht. Van preken gesproken, onze collegeopleiding was er vol van: eerste communie, plechtige communie en vormsel, dagelijkse mis, op zondag twee missen met lof en vespers, geregelde biecht, jaarlijkse retraite en bedevaart te voet naar Dadizele. Het schoolregime liet weinig tijd over om ontucht te plegen. Iedere dag, inclusief zaterdag, moesten we aanwezig zijn van 6.40 uur tot 19 uur; zondagmorgen van 7.30 uur tot 11 uur en van 15 uur tot 17 uur. Daarbij kwam nog het weekendwerk. De priester-leraren hielden nauwkeurig ons gedrag en onze zeden in de gaten. Het ‘zwakke geslacht’ bestond niet. Idem voor sekseducatie. Er waren maar twee studierichtingen, de moderne en de klassieke humaniora ofte Grieks-Latijnse. Het watervalfenomeen, het overstappen van een zwaardere richting in het onderwijs naar een lichtere, bestond niet. Jongeren moeten nu te vroeg keuzes maken die een blijvende invloed hebben op de rest van hun leven. Ik was al zeventien toen ik pas begon te beseffen dat ik iets moest maken van mijn leven. Best dat mijn ouders mij in mijn apenjaren – toen ik het nut niet inzag van zes uur Latijn en vier uur Grieks per week – verplichtten verder college te lopen, tegen het advies in van de leraar zesde Latijn. De jongeren worden de dag van vandaag

wel vroeger volwassen, maar toch. De lessen, de leerboeken en de leraars waren naar huidige normen zeer saai: geen didactisch materiaal, geen audiovisuele middelen, geen computers, video's of internet. De schoolresultaten werden publiek gemaakt. De resultaten van de leerlingen werden in dalende lijn afgeroepen op de plechtige proclamatie. Hoewel dat een stimulans was voor sommigen om te presteren, wordt vandaag, waarschijnlijk door toedoen van psychologen, niet meer vergeleken, maar wordt alles aangepast aan ieders vermogen. De drang naar presteren wordt nu meer vervangen door een drang naar genieten. In sommige scholen wordt het gemiddelde resultaat van de klas niet meer meegedeeld aan de ouders en worden de examenvragen gepersonaliseerd. Ik vrees dat we mosselen (weekdieren) kweken met al die "verpampering". Wordt de jeugd zo nog voorbereid op het beroepsleven waar er, zoals ikzelf ondervonden heb, niet gepamperd wordt?

Op mijn negentiende koos ik voor een opleiding geneeskunde. Ik kwam pas tot volle bloei aan de universiteit. Voor het eerst ging het over een onderwerp dat me boeide. Terwijl mijn examenresultaten in het college middelmatig waren, promoveerde ik aan de universiteit met grote onderscheiding. In Leuven werd er vooral gestudeerd. Dat moest wel aangezien we al onze examens, mondeling op het einde van het jaar, in één à vijf dagen moesten afleggen. Wie in de eerste zitting niet slaagde moest alle examens, ook die waarvoor hij geslaagd was, overdoen in de tweede zitting van september. Ik geloof niet dat we de studenten vandaag de dag nog een dergelijk systeem zouden kunnen opleggen. Het eerste jaar was een schiftingsjaar. Na dat eerste jaar waren er nog weinig die afhaakten of faalden. Terwijl ik vierdejaarsstudent was in Leuven, bezocht ik meermaals Expo 58 in Brussel. Die wereldtentoonstelling heeft een zeer grote invloed gehad op mijn latere carrière. Daar ben ik tot het inzicht gekomen dat ik mij moest specialiseren in Amerika. Dat was toen het land van de toekomst. Ik begon Engels te leren en kocht Engelse boeken geneeskunde. Ik offerde twee grote vakanties op om in een ziekenhuis in Engeland praktische ervaring op te doen. Nadat ik afgestudeerd was in Leuven ben ik onmiddellijk vertrokken, eerst een jaar naar Canada en vervolgens naar de Verenigde Staten. Dat was in 1961. De jaren 1950-60 beschouw ik als de meest kommervrije van mijn leven. De oorlog was voorbij en we keken hoop-

vol naar de toekomst. Van de Koude Oorlog lagen we niet wakker. De Oorlog in Korea en later in Vietnam waren ver van mijn bed. Een televisie hadden we thuis nog niet. We werden dus nog niet dagelijks geconfronteerd met alle problemen en rampen waar ook ter wereld.

In de VS volgde ik opleiding in steeds meer gerenommeerde universiteitsklinieken. Ik veranderde meerdere keren van ziekenhuis. Dat vond ik de juiste manier om mij te specialiseren. Op een of twee jaar tijd leer je hoe een bepaalde afdeling werkt. Ieder ziekenhuis heeft zijn goede en minder goede kanten. Door regelmatig te veranderen kan je van overal het beste behouden en uiteindelijk zelf een goed systeem ontwikkelen. Onderweg ondervond ik geleidelijk welk aspect van de geneeskunde mij het meest boeide: eerst inwendige ziekten, vervolgens bloedziekten en uiteindelijk ben ik beland in de cancerologie. Hoewel het een moeilijke specialiteit was, heb ik van die keuze nooit spijt gehad. Als zeventienjarige heb ik nooit gedacht dat ik mijn beroep als borstspecialist met zoveel voldoening zou uitoefenen. Het is in die zin dat ik bedoel dat jongeren nu te vroeg keuzes moeten maken met verstrekende gevolgen voor hun latere beroepsleven. Het gevolg van die vroege keuzes is dat velen ongelukkig zijn en voortdurend van baan veranderen. Steve Jobs, medeoprichter van Apple, zegt terecht: “De enige manier om grote dingen te bereiken, is door te houden van wat je doet.”

Na vijf jaar in de VS moest ik het land verlaten vanwege mijn studentervisum. Pas na twee jaar in het buitenland te leven, kon ik een immigrantenvisum verwerven. Dus trok ik één jaar naar Parijs en één jaar naar Toronto. De confrontatie met Parijs, na vijf jaar in de VS, was niet evident. De oude ziekenhuisinfrastructuur en de autoritaire Europese benadering van kankerpatiënten, aan wie fabeltjes wijsgemaakt werden, vielen het meest tegen. Toch was die stage nuttig omdat ze me op de weg heeft gezet van de cancerologie. Ik heb een uitstekende cursus gevolgd in Experimentele Cancerologie aan de Universiteit van Parijs. Daar raakte ik vertrouwd met klinisch kankeronderzoek. In Toronto had ik een onderzoeksbeurs aan het Ontario Cancer Institute in verband met beenmergtransplantaties bij de behandeling van leukemie. Ondertussen had ik het lange proces voor het verwerven van een immigrantenvisum voor de VS gestart. Ik sloot mijn VS-carrière af als

Assistant Professor aan de Universiteit van Utah in Salt Lake City. Na twee jaar in die functie, ondertussen zevenendertig geworden en alleen in de VS – geen Amerikaanse was erin geslaagd mij te verleiden – miste ik in de Far West uiteindelijk de Europese cultuur en mijn familie. Hoewel ik ten volle geïntegreerd was, bleef ik toch mentaal verankerd in mijn Europese achtergrond. Ik kan me best voorstellen dat migranten het moeilijk hebben om zich Belg te voelen, vooral ook omdat ze meestal uit een totaal andere cultuur afkomstig zijn. Ik heb maanden getwijfeld of ik niet beter naar België zou terugkeren waar mijn specialiteit, medische oncologie, d.i. het behandelen van kanker met chemotherapie, nauwelijks bestond. Dat mijn vader plots kritisch ziek werd, maakte de beslissing makkelijker.

Terug in België wilde ik enkel in Brugge wonen. Ik moest dus de directie van het Sint-Janshospitaal overtuigen om een medisch oncoloog in dienst te nemen. In het Vlaamse Land had enkel het UZ Leuven een dergelijke dienst. Je zou verwachten dat ze me met open armen ontvingen aangezien ik een nieuwe specialiteit meebracht. Niets was minder waar. Aan de bron lagen meerdere problemen. Ik moest onder een diensthoofd werken waarvan ik onmiddellijk doorhad dat dit karakterieel en qua competentie niet zou lukken. Ik wilde naast hem werken, in een gemeenschappelijk Oncologisch Centrum, maar niet onder hem. De tijd heeft me gelijk gegeven. Die man werd later volledig aan de kant gezet en hij werd veroordeeld wegens beroepsfouten. De toenmalige directeur van het AZ Sint-Jan hoopte universitaire bedden te bekomen van de KUL. Daarom moesten de geneesheren in Brugge samenwerken met Leuven. Voor mijn specialiteit was samenwerking met het Kankerinstituut Bordet te Brussel veel interessanter. Mijn in de VS opgedane ervaring botste ook met de traditionele aanpak hier. Dit was een slecht begin voor mij en het is later alleen maar geëscaleerd. De ontwikkeling van mijn dienst werd steeds verhinderd. Door me onafhankelijk van de politiek op te stellen, heb ik met succes mijn eigen dienst opgebouwd. Dit tot persoonlijke voldoening en dankbaarheid van mijn patiënten, doch in ruil voor financiële en familiale offers en schandalige werkomstandigheden. Op korte tijd kwamen patiënten uit alle windstreken van het Vlaamse Land. Mijn afspraakboek was steeds volgeboekt. Ik heb veel patiënten moeten afwijzen omdat ik nooit de

nodige assistentie kreeg. Terwijl ik op handen gedragen werd door mijn patiënten, werd ik steevast geboycot door de directie en de bestuurders van het OCMW. Mijn zwaarbeladen cv woog niet op tegen de kleingeestige politiek. Dit was in vergelijking met mijn ervaring in de Verenigde Staten een grote ontgoocheling. Ik heb toch verder gewerkt omdat ik de dankbaarheid had van mijn patiënten, die ik niet in plan wilde laten. Wat ik vooral waardeerde in de VS is het feit dat je er de kans krijgt om te presteren. Als je presteert, krijgt je ook de promoties die je verdient. Het maakt dan niet uit of je Amerikaan, Belg of Jood bent. Mijn ervaring in België is op dit vlak een grote desillusie geweest. Je kwalificaties en inzet zijn minder belangrijk dan politieke en familiale relaties. De verzuiling, de politieke kanker van ons land, kwam in actie (zowel van christendemocratische kant als van socialistische kant). Die kwaal heeft me dertig jaar lang achtervolgd.

Dat ik een hoofdstuk wijd aan de Orde der Geneesheren van West-Vlaanderen zal de lezer wellicht minder boeien. Wat mij stoorde is dat ze zich meer bekommeren om bijkomstigheden, reclame, multi-pele kabinetten en concurrentie onder artsen dan om de kwaliteit van de geneeskunde. Meermaals heb ik gedocumenteerd wat er allemaal verkeerd liep in de dagelijkse praktijk, specifiek van mijn eigen vakgebied borstkanker, maar daar hadden ze geen gehoor naar. Ik werd veroordeeld omdat ik zagezegd reclame maakte en dat terwijl ik patiënten moest afwijzen omdat ik het al te druk had. De bedoeling van mijn vele voordrachten, boeken en tv-optredens was mensen voor te lichten. Mijn deelname aan het programma *Zeker Weten* van Jan Van Rompaey, naar aanleiding van de voorstelling van mijn eerste boek over borstkanker, bezorgde mij een ‘berisping’ vanwege de orde.

Voor het nageslacht beschrijf ik mijn persoonlijke bijdragen tot de geneeskunde, mijn medische nalatenschap, meer specifiek op het vlak van medische oncologie en borstkanker. Verplicht op pensioen op vijfenzestig heb ik mijn privépraktijk gedurende vijf jaar afgebouwd. Op zeventig jaar besloot ik dat al de tijd die mij nog restte voor mezelf was. Algauw ging ik weer in overdrive om al mijn hobby's, waarvoor ik tijdens mijn professioneel leven nooit tijd had, uit te leven. Tijd om in een zwart gat te vallen, is er niet. Integendeel, ik zie nog een berg zaken die ik wil verwezenlijken. Nu ik eenentachtig geworden ben is

het nog erger. Die acht duwt mij met de neus op de feiten: de tijd die me nog rest, met goede kwaliteit, is beperkt. Dus nog vlug van alles doen. Ook dit, mijn memoires schrijven.

Mensen van mijn generatie, nog net voor de oorlog geboren, zijn getuige geweest van enorme veranderingen in de maatschappij. Overvolle kerken zijn leeggelopen, veel traditionele normen en waarden zijn overboord gegooid. De traditionele familie is in veel gevallen ontwricht en vervangen door nieuwe samenlevingsvormen. Lust verdringt liefde. Alles moet cool, tof, leuk zijn. Toch lijden steeds meer mensen aan psychische problemen, depressies of burn-out. Multiculturaliteit en immigratie zijn bezig grondig de samenstelling van de maatschappij door elkaar te halen. Een paar jaar geleden kwam ik op het idee dat al die veranderingen wellicht niet zomaar ontstaan zijn. Door onderzoek op internet kwam ik tot een verrassende vaststelling: er zijn inderdaad machten aan het werk die onze westerse cultuur en normen bewust ondermijnen. Dat behandel ik in een bijlage.

Brugge, 20 maart 2018